

1 Kaj pomeni izvršitev v civilnih in gospodarskih zadevah?

V Republiki Hrvaški izvršilni postopek urejajo določbe zakona o izvršbi (*Ovršni zakon*) (*Narodne novine* (NN; Uradni list Republike Hrvaške) št. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 in 73/17, v nadaljnjem besedilu: ZI). Ta zakon ureja postopek, po katerem sodišča in notarji vodijo prisilno izvršbo terjatev na podlagi izvršilnih naslovov in verodostojnih listin (izvršilni postopek), razen če poseben zakon določa drugače.

2 Kateri organ ali organi so pristojni za izvršbo?

Izvršilni postopek na podlagi izvršilnih naslovov vodijo sodišča, notarji pa vodijo izvršilni postopek na podlagi verodostojnih listin.

Kaj pomeni izvršilni naslov, je pojasnjeno v členu 23 ZI, verodostojne listine pa so določene s členom 31 ZI.

V izvršilnem postopku sodelujejo tudi finančna agencija (*Financijska agencija*) (v nadaljnjem besedilu: agencija) – pravni subjekt, ki vodi izvršbo v skladu z določbami ZI in zakona, ki ureja izvršbo na denarna sredstva –, delodajalci, hrvaški zavod za pokojninsko zavarovanje (*Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje*) in drugi organi, ki jih določa zakon.

3 Kateri so pogoji za izdajo izvršilnega naslova?

Sodišča vodijo izvršilni postopek na podlagi izvršilnih naslovov, ki so po ZI naslednji:

1. izvršljiva sodna odločba in izvršljiva sodna poravnava;
2. izvršljiva poravnava iz člena 186.a zakona o pravnem postopku;
3. izvršljiva odločba arbitražnega sodišča;
4. izvršljiva odločba, izdana v upravnem postopku, in izvršljiva poravnava, dosežena v upravnem postopku, če to vključuje izpolnitev denarne obveznosti, razen če zakon določa drugače;
5. izvršljiv notarski sklep in izvršljiva notarska listina;
6. poravnava, dosežena v postopku pred „častnimi sodišči“ (*sudovi časti*) pri zbornicah v Republiki Hrvaški, in poravnava, dosežena v postopku mediacije, v skladu z določbami zakona, ki ureja postopek mediacije;
7. druge listine, ki so z zakonom določene kot izvršljive.

Izvršljive listine so primerne za izvršbo, če so v njih navedeni upnik in dolžnik, predmet, vrsta, obseg in rok za izpolnitev denarne obveznosti.

Če je izvršljiva listina odločba, s katero se zahteva izvršitev terjatve s plačilom ali izvedbo dejanja, mora vsebovati tudi rok za prostovoljno izpolnitev, če pa rok za prostovoljno izpolnitev ni naveden, ga določi sodišče v sklepu o izvršbi.

3.1 Postopek

Upnik sproži izvršilni postopek na podlagi izvršljive listine z vložitvijo predloga za izvršbo pri sodišču. Predlog za izvršbo lahko upnik vložijo osebno kot stranka v postopku ali po pooblaščenca. Izvršilni postopek se lahko začne tudi po uradni dolžnosti, kadar to izrecno določa zakon.

V izvršilnih postopkih so stvarno pristojna občinska sodišča, razen če zakon določa drugače. Izvršba se opravi v mejah, opredeljenih s sklepom o izvršbi.

V sklepu o izvršbi morajo biti navedeni izvršljiva – tj. verodostojna – listina, na podlagi katere se opravi izvršba, upnik in stranka, zoper katero se predlaga izvršba (dolžnik), terjatev, ki se izvršuje, sredstvo in predmet izvršbe ter drugi podatki, ki so potrebni za izvedbo izvršbe.

3.2 Glavni pogoji

Predlog za izvršbo mora vsebovati zahtevek za izvršbo, v katerem so navedeni izvršljiva ali verodostojna listina, na podlagi katere se predlaga izvršba, upnik in dolžnik, enotni matični številki upnika in dolžnika, terjatev, katere izvršitev se predlaga, potrebna sredstva za izvedbo izvršbe ter (po potrebi) predmet izvršbe. Predlog mora vsebovati še druge predpisane podatke, ki so potrebni za izvedbo izvršbe.

Predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine mora vsebovati:

1. zahtevo, naj sodišče dolžniku odredi, da mora v osmih dneh poravnati terjatev in morebitne s tem povezane stroške, v meničnih in čekovnih sporih pa mora to storiti v treh dneh od vročitve sklepa; in
2. izvršljivi zahtevek.

Tako sta glavna pogoja, ki morata biti izpolnjena za odreditev izvršbe: izvršljiva ali verodostojna listina, na podlagi katere se odredi izvršba, in izvršljivi zahtevek.

4 Cilj in narava izvršilnih ukrepov

Predmet izvršbe so stvari in pravice, ki so po zakonu lahko predmet izvršbe za izterjavo terjatve. Izvršba se za poplačilo upnikove terjatve opravi na predmetih izvršbe, ki so sestavni del dolžnikovega premoženja.

4.1 Katere vrste premoženja so lahko predmet izvršbe?

Predmet izvršbe so lahko dolžnikovo premoženje (denar, nepremičnine, premičnine, vrednostni papirji in deleži v gospodarski družbi) ali nekatere nepremoženjske pravice predlagatelja izvršbe (izročitev in dobava premičnine, izpraznitev in predaja nepremičnine, vrnitev na delo itd.). Predlagatelj izvršbe lahko med postopkom izbere, na katerih predmetih želi opraviti izvršbo.

Izvršbe ni mogoče opraviti na stvareh, s katerimi se ne trguje, niti na drugih stvareh, v zvezi s katerimi je to prepovedano s posebnim zakonom. Prav tako predmet izvršbe ne morejo biti terjatve na podlagi davkov in drugih pristojbin.

Izvršbe tudi ni mogoče opraviti na objektih, orožju in opremi, namenjenih obrambi, ter objektih in opremi, namenjenih delovanju lokalnih in regionalnih uprav ter sodnih organov.

Ali je določena stvar ali pravica lahko predmet izvršbe, tj. ali je izvršba na stvari ali pravici omejena, se oceni glede na okoliščine, ki so obstajale ob vložitvi predloga za izvršbo, razen če ZI izrecno določa drugače.

4.2 Kakšni so učinki izvršilnih ukrepov?

Osnovna posledica izvršilnih ukrepov je omejitev dolžnikovih pravic do razpolaganja s premoženjem.

Posledica izvršilnih postopkov na nepremičnem in premičnem premoženju je prodaja nepremičnine ali premičnine za poplačilo upnikove terjatve iz izkupička od prodaje.

Posledici izvršilnega postopka na denarne terjatve sta rubež in prenos denarne terjatve na upnika do zneska, ki je potreben za poplačilo terjatve.

4.3 Kakšna je veljavnost takih ukrepov?

Izvršilni ukrepi veljajo, dokler se ne konča izvršilni postopek, tj. dokler upnikova terjatev ni v celoti poplačana oziroma dokler upnik ne umakne predloga za izvršbo.

5 Ali se je zoper sklep o ukrepu mogoče pritožiti?

Dolžnik ima pravico:

- pritožiti se zoper sodni sklep o izvršbi, izdan na podlagi izvršljive listine, ali
- vložiti ugovor zoper notarski sklep, izdan na podlagi verodostojne listine.

Pravočasna in dopustna pritožba zoper sodni sklep o izvršbi, izdan na podlagi izvršljive listine, ne zadrži izvršilnega postopka.

S pravočasnim in dopustnim ugovorom zoper notarski sklep, izdan na podlagi verodostojne listine (ki se vloži pri notariju, vendar o njem odloči sodišče), se postopek spremeni v standardni pravdni postopek (*klasična parnica*), ki se nadaljuje pred sodiščem in v katerem morata stranki, zdaj tožnik (prej upnik) in toženec (prej dolžnik), podkrepiti svoje trditve, da bi uspeli v postopku. Če so izpolnjeni pogoji, določeni z ZI, ima dolžnik pravico do odloga izvršbe.

6 Ali obstajajo kakršne koli omejitve izvršbe, zlasti v zvezi z zaščito dolžnika ali roki?

Sodišče odredi izvršbo s sredstvi in na stvareh, ki so navedene v predlogu za izvršbo. Če je predlaganih več sredstev in stvari, sodišče na predlog dolžnika izvršbo omeji na nekatera sredstva ali stvari, če se šteje, da zadostujejo za poplačilo terjatve.

Eno od osnovnih načel izvršilnega postopka je, da mora sodišče, ko vodi postopek izvršbe in zavarovanja, spoštovati dolžnikovo dostojanstvo, tako da zagotovi, da je izvršba zanj čim manj neugodna.

Zaščita dolžnika je zagotovljena z izključitvijo in omejitvijo stvari in sredstev, na katerih oziroma s katerimi se lahko upnikova terjatev prisilno poplača med izvršilnim postopkom, tako da se dolžniku med izvršbo in v povezavi z njo zagotovijo nekatera procesna in materialna jamstva. Ta zaščita se kaže v sprejetju načela zakonitosti pri ugotavljanju, ali je izvršba dopustna, pri določanju stvari in sredstev izvršbe ter v postopku, ki se uporabi za prisilno poplačilo upnikove terjatve.

Pri izvršbi na nepremičnine obstajajo omejitve v zvezi s stvarmi, ki ne morejo biti predmet izvršbe, kot določa člen 91 ZI.

Pri izvršbi na premičnine obstajajo omejitve v zvezi s stvarmi, ki ne morejo biti predmet izvršbe, kot določa člen 135 ZI.

Pri izvršbi na denarne terjatve obstajajo omejitve, ki so določene s členom 173 ZI, v členu 172 ZI pa je navedeno, kateri dolžnikov dohodek je izvzet iz izvršbe.

Člen 212 ZI določa posebna pravila v zvezi z izvršbo na denarna sredstva, ki so izvzeta iz izvršbe ali na katerih je izvršba omejena, člena 241 in 242 ZI pa določata posebna pravila o izvzetju in omejitvi izvršbe za premoženje pravnih subjektov.

Zaščita dolžnikov, ki so fizične osebe, v izvršilnih postopkih na denarne terjatve je določena v členu 75 ZI, zaščita dejavnosti pravnih subjektov pa je določena v členu 76 ZI.

Določbe ZI, ki se nanašajo na omejitve pri izvršbi, tj. s katerimi so nekatere stvari izvzete iz izvršbe, dolžniku zagotavljajo zaščito v postopku izvršbe.

Zadnja posodobitev: 19/09/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.